UIT

NORGES

ARKTISKE
UNIVERSITET

Akademisk dannelse

Samuel Arulanandam

SOK-2209, 7 februar 2024

Universitetsbiblioteket

Hva vil det si å være akademisk dannet?

- Troverdighet
- Objektivitet
- Nøyaktighet
- Kritisk evne

Læringsutbytte

- Forståelse for hvorfor kildekritikk er viktig i akademisk dannelse
- Utvikle forståelsen av plagiat begrepet
- Oversikt over de vanlige formene for fusk og plagiering

Hva er plagiat?

- Plagiat har vært et veldig aktuelt tema i det siste
- Dermed er det veldig interessant å høre hva dere assosierer med begrepet

Aktivitet: definere plagiat

- 1. Bruk noen minutter på å formulere din egen definisjon av begrepet plagiat
- 2. Bruk noen minutter på å sammenligne og diskutere med personen ved siden av deg. Bli enige om én definisjon.

Fuskparagrafen ved UiT

§ 45. Fusk

- (1) Som fusk eller forsøk på fusk ved eksamen eller prøve regnes blant annet:
 - a. å ha ulovlige hjelpemidler tilgjengelig under eksamen
 - b. å presentere andres arbeid som sitt eget
 - c. å sitere kilder eller på annen måte benytte kilder i skriftlige arbeider uten tilstrekkelige kildehenvisninger
 - d. å levere en eksamensbesvarelse som tidligere er levert som eksamensbesvarelse ved UiT eller andre institusjoner for høyere utdanning
 - e. ureglementert samarbeid mellom eksamenskandidater eller grupper
 - f. å handle i strid med eksamensreglementet eller på annen urettmessig måte som kan gi fordeler ved eksamen.
- (2) Fusk eller forsøk på fusk ved obligatoriske arbeidskrav der det inngår et element av vurdering fra universitetets side, følger samme bestemmelser som fusk ved eksamen.
- (3) Bestemmelsene om fusk ved eksamen gjelder også for eksamener i opplæringsdelen av et ph.d.-program.
- (4) Studenter som grovt uaktsomt eller forsettlig har fusket eller forsøkt å fuske ved eksamen, kan få eksamen annullert, utestenges fra universitetet og fratas retten til å gå opp til eksamen ved alle institusjoner under universitets- og høyskoleloven i inntil ett år. For ph.d.-studenter som er ansatt ved universitetet gjelder særlige regler, se universitets- og høyskoleloven § 4-8 tredje ledd, jf. § 4-13 tredje ledd.
- (5) Annullering av eksamen som følge av fusk eller forsøk på fusk, teller som et eksamensforsøk.

Fusk, plagiat og selvplagiering

- Fusk: ulovlig anvendelse av hjelpemidler under eksamen, inkludert avskrift,
 kopiering eller plagiering uten korrekt kildehenvisning
- Plagiat er å presentere noen andres arbeid som ditt eget (§ 45)
- **Selvplagiering**: å gjengi innhold eller tekst fra en innlevering som du har levert inn tidligere, uten gjengivelse eller sitat (NMBU, 2014)
- Konsekvenser av fusk: annulert eksamen og/eller utestenging i et år

Hvorfor plagierer studenter?

- Hva er deres tanker?
- Hva kan man gjøre for å forebygge plagiat?
- Er det mulig å plagiere ved en feiltakelse?

Plagiat skyldes i hovedsak

- 1. Ønsket om bedre karakterer
- 2. Latskap/tidsplanlegging
- 3. Enkel tilgang
- 4. Forstår ikke reglene

(Dordoy, A. 2002)

Plagiering alvorlighetsgrad

- Genuine feiltakelser/misforståelser: arbeidet tilhører ikke studenten, studenten forstår ikke reglene
- Forsømmelse/misbruk: arbeidet er ikke ok, mangelfult og studenten kjenner reglene
- Uredelighet eller fusk: studenten forsøker forsettlig å bedra eller lure, studenten kjenner reglene
- Gjentatte feil i henvisninger eller referanseliste og tekstmengde avslører.

Når skal man henvise?

- Når du siterer direkte fra en kilde
- Når du parafraserer en kilde
- Når du oppsummerer fra en kilde
- Når du sier noe som ikke er allment akseptert som sant

Før vi går videre

Snakk med personen ved siden av deg, og reflekter kort over disse to spørsmålene:

- 1. Hva anser du som de viktigste (og muligens vanskeligste) utfordringene når det gjelder korrekt bruk av kilder?
- 2. Har du en idé om hvordan du og dine medstudenter kan møte disse utfordringene?

UIT
NORGES
ARKTISKE
UNIVERSITET

Litteratursøk som metode

Samuel Arulanandam

SOK-2209, 7 februar 2024

Universitetsbiblioteket

Formålet med fokuset på litteratursøk

- Litteratursøk og iKomp (informasjonskompetanse)
- Samfunnsmessige aspekter
- Akademiske- og yrkesmessige aspekter

Tverrfaglig samfunnsrelevans

- Samfunnsmessig: oppsøke informasjon og <u>selvstendig evaluere</u>
 dens relevans og troverdighet (kritisk tenkning)
- Yrkesmessig: essensielt i mange yrkesroller og industrier
- Akademisk: bygge videre på eksisterende forskning, strukturert tilnærming og akademisk kvalitet

Litteratursøk som krav for studentene

- Studentene skal kunne finne, vurdere og integrere informasjon eller kunnskap
- Det oppstår økte forventninger til selvstendige litteratursøk, særlig utover studienivåene
- Informasjonen som blir vurdert eller integrert skal være redegjort for, organisert og henvist til

Beherske systematiske litteratursøk

- Evnen til å utføre gode og systematiske litteratursøk er svært verdifull:
 - Sparer deg tid
 - Gir deg en bedre oversikt over det du ønsker å lære, så det fremmer bedre forståelse av det du søker å lære
 - Har en positiv innvirkning på karakterfastsettelsen

Læringsutbytte

- Styrke din evne til å utføre systematiske litteratursøk
- Slik at du kan:
 - finne, vurdere, organisere og integrere informasjon eller kunnskap
 - forstå hvordan man skaffer seg innsikt og oversikt over relevant litteratur og tematikk

Sentrale temaer

- Om Oria og databasene
- Litteratursøk og treff (inkluderings- og ekskluderingskriterier)
- Søkebegrep strukturering av søk
- Å kunne sette opp gode litteratursøk

Å søke etter litteratur

- Hvorfor? → for å finne informasjon om eller få en oversikt over et tema
- Hvor? → ulike databaser, nettsider, fagbøker, veileder eller medstudent

- Hvilket fokus? i dag skal vi primært fokusere på søk etter tidsskriftsartikler
- Merk! Det fins flere fremgangsmåter for å gjennomføre søk. Tilpass tilnærmingen din basert på problemstilling, hva du ønsker å finne, og din tidsramme

Universitetsbibliotekets side

- Hvor mange av dere har brukt nettsiden?
- Hvor mange av dere har hørt om nettsiden?
- Hvilke informasjon tenker dere at siden inneholder?

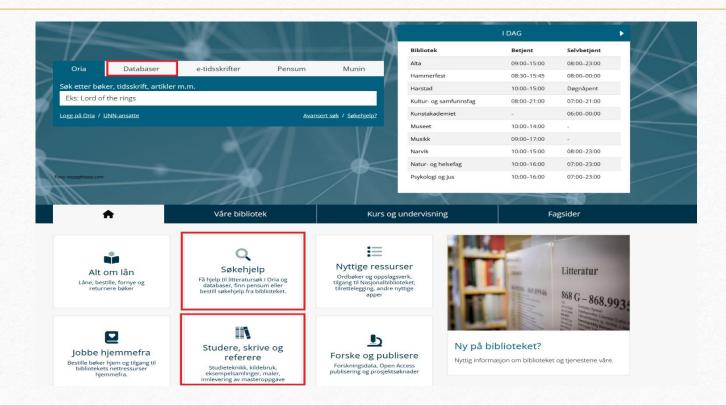

Universitetsbibliotekets nettside

Fremgangsmåte for bacheloroppgaven

- Formulere et forskningsspørsmål som angir hva du vil finne ut og undersøke
- Identifisere hvilke temaer, konsepter eller teorier som er knyttet til det du ønsker å utforske

Anbefalt og eksisterende litteratur

- Pensumlitteratur og anbefalt litteratur (sjekk referanselister)
- Kan det være synonymer eller alternative termer (fagterminologi) som er mer utbredt?
 - Høre med emneansvarlig eller veileder

Aktuelle databaser for dere

- Google Scholar
- Oria
- Web of Science
- Business Source Premier
- WDI (World Development Indicators)
- The New Palgrave Dictionary of Economics

Hva skiller de tre øverste databasene fra de tre nederste?

Databasene og min tilnærming til dem

Subjektiv preferanse og fremgangsmåte

Databaser

- Google Scholar: brukervennlig søkemotor for å finne vitenskapelig litteratur i tidlig fase, men begrenset utvalg (databaser som gjennomgås)
- Oria: omfattende samling av ressurser tilgjengelig i norske biblioteker, egner seg best til å finne artikler eller bøker når du allerede vet tittelen
- Web of Science: tverrfaglig samling av forskningslitteratur innenfor ulike fagområder, passer godt til å utforske eller gjennomgå litteratur
- Etter å ha utført søk i disse databasene, kan det være hensiktsmessig å utforske fagdatabaser.

Fagdatabaser

- The New Palgrave Dictionary of Economics: en ressurs som tilbyr over 3000 kapitler om økonomiske begreper, konsepter eller temaer (organisert etter JEL)
- Business Source Premier: en omfattende database for økonomi tematikk (artikler)
- WDI (World Development Indicators): globale rapporter og statistikker

Norsk forskning

- Oria bibliotekkatalogen
- Idunn mest artikler fra Norge, noe svensk og dansk, tverrfaglig
- Nora open access Fagartikler, akademiske oppgaver og forskningsrapporter skrevet av forskere og studenter tilknyttet utdannings- og forskningsinstitusjoner i Norge

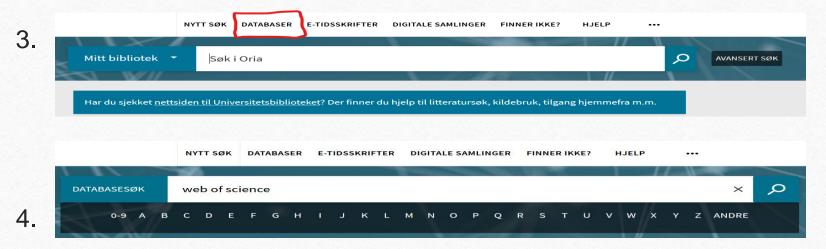

Database tilgang via Oria

- 1. Web of Science er brukt som eksempel, gå til lenken: oria.no
- 2. Deretter, se øverst på skjermen:

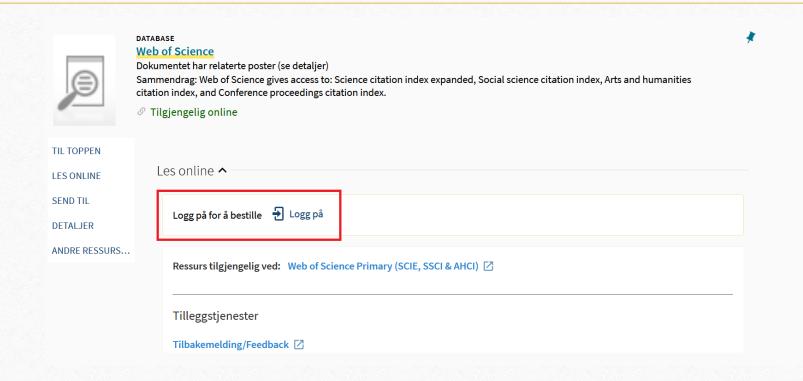

Trykk på "logg på"

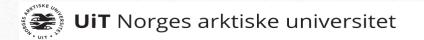

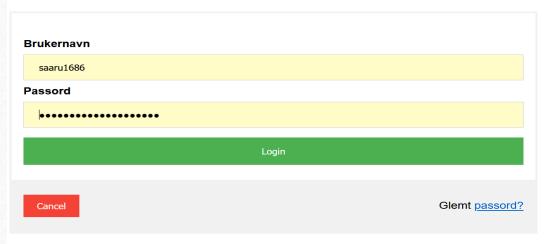
Logg på med brukerkonto

Innenfor UiTs nettverk får du automatisk tilgang til litteratur fra Universitetsbiblioteket.
Hjemmefra vil vår tilgangstjeneste fungere som et mellomledd og gi deg samme tilgang - da med pålogging.
Mer informasjon om tilgang hjemmefra finner du på UBs nettsider

Logg deg på med UiT brukernavn (abc123 / aabbb1234) og passord. Dersom det er problemer med påloggingen, kan du kontakte Orakelet.

Logg inn

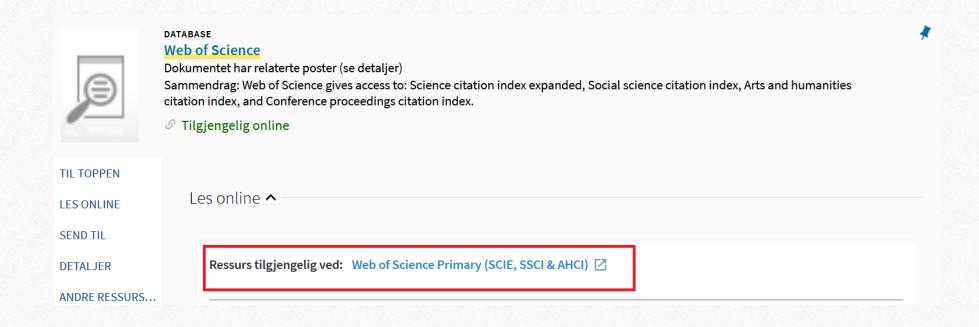

Trykk på ressursen

Brukerkonto i databaser

- Jeg oppfordrer dere til å opprette en brukerkonto & logge på i databasene
- Det er flere fordeler med dette, som for eksempel søkehistorikk

Welcome!	
Sign in to continue with Web of Science	
Sign in	Register
Email address *	
Password *	•
Forgot Password?	Sign in
or sign in using	in
Having trouble using ORCID to sign	

Bacheloroppgave eksempel

- Problemstilling: «På hvilken måter har usikkerhetsstyringen av Grøtsund-prosjektet blitt integrert i det daglige prosjektarbeidet, og hvilken læring kan tas fra prosjektet?»
- Nå har jeg en problemstilling/forskningsspørsmål, hva skal jeg gjøre nå?

Identifisere tema og sentrale elementer

- Problemstilling: «På hvilken måter har usikkerhetsstyringen av Grøtsund-prosjektet blitt integrert i det daglige prosjektarbeidet, og hvilken læring kan tas fra prosjektet?»
- Tema:
- Søkeord:

Tema og sentrale elementer

- Problemstilling: «På hvilken måter har usikkerhetsstyringen av Grøtsund-prosjektet blitt integrert i det daglige prosjektarbeidet, og hvilken læring kan tas fra prosjektet?»
- Tema: usikkerhetsstyring i det daglige prosjektarbeidet
- Sentrale elementer: usikkerhetsstyring, prosjektledelse, daglig prosjektarbeid

Aktivitet: søkeord og litteratursøk

- I små grupper (2-3), snakk om hvordan du vil gå frem for å finne relevante kilder for bacheloroppgaven du skal skrive:
 - Har du nøkkelord? Om nei, hvilke nøkkelord kan være relevant?
 - Hvor vil du søke?
 - Hvordan vil du vurdere om du har funnet noe relevant?

Hva menes med «systematiske søk» i bachelorsammenheng?

- Velge søkeord som er relevante for problemstillingen
- Arbeide metodisk med å finne relevante søkeord
- Være oppmerksom på hvordan du utfører søk
- Velge kilder basert på inklusjons- og eksklusjonskriterier
- Dokumentere søkeprosessen din for deg selv, men også slik at andre kan gjenskape søkene

Treff i databaser og relevans

- Lag en oversikt over databasene du benytter deg av og søkene du utfører
 - Du kan spare mye tid på dette ved å unngå repeterende søk
 - Du får dannet en oversikt over hva du har søkt på, hva du fant og hvor
 - Det styrker den vitenskapelige relevansen til bacheloroppgaven

Dokumentere/organisere søk

Det er tre viktige kategorier som er viktig å dokumentere underveis:

Database Søkeord og kombinasjoner Antall treff

- Du kan lage en tabell i Word eller Excel på under 30 sekunder
 - For å lage en tabell i Word (trykk på fanen "insert", deretter "table")

Strukturere søkeord og treff (Word)

Gjør deg selv en tjeneste og struktur søkene tidlig:

Note. $GS = google\ Scholar,\ WoS = web\ of\ science,\ NPDE = the\ new\ palgrave\ dictionary\ of\ economics,\ BSP = Business\ Source\ Premier,\ WDI = world\ development\ indicators$

Database	Søkeord 1	Søkeord 2	Søkeord 3	Artikkel

 Lag "notes" eller merknader underveis (CTRL + ALT + M), det sparer mye tid senere!

Kartlegge og organisere søkeord (Word)

Temaer: prosjektledelse, usikker	hetsstyring, daglig prosjektarbeid
Norske termer	Engelske termer
Prosjektledelse	Project management
Prosjektstyring	Project planning
Prosjektplanlegging	Project execution/supervision
Risikostyring i prosjekter	Project oversight
Usikkerhetsstyring	Uncertainty management
Usikkerhetsplanlegging	Risk management
Usikkerhetsfaktorer	Project uncertainty management
Usikkerhet- og risikohåndtering	Uncertainty and project risks
Daglig prosjektarbeid	Daily project management
Daglig prosjektdrift	Project progress management

Strukturere søkeord og treff (Excel)

Н	1	J	K	L	M
GS	ORIA	wos	NPDE	BSP	WDI

Bør man bruke Word eller Excel?

Bedre oversikt over søkeord

- Anbefaler dere å hyperlenke eller skrive ned hvor dere har fått begrepene fra
 - (CTRL + K i Word)

Usikkerhetsstyring	Prosjektledelse	Daglig prosjektarbeid
Uncertainty management	Project management	Project process management
Managing project risks	Project oversight	Daily project management

Fritekstsøk og frasesøk

- Fritekstsøk: den vanligste søkemetoden og involverer at de valgte søkeordene matcher med innholdet, ordene i tittelen, sammendraget eller emneord
 - Merk! Viktig å velge søkeord som ikke er for spesifikk eller for generell (mulige synonymer?)
- **Frasesøk**: dersom søkeuttrykket ditt inneholder flere ord, kan du plassere det i anførselstegn, for eksempel "samfunnsøkonomisk nytteverdi". Dette sikrer at frasen blir søkt etter som en enhet, og ikke som to separate ord.

Trunkering og emneordsøk

- Trunkering: utvider søket for å inkludere ordvarianter ved bruk av trunkeringstegnet, som oftest er en stjerne (*). For eksempel kan samfunn* fange opp varianter som samfunnet, samfunnsmessige, samfunnsøkonomiske osv.
- **Emneordsøk**: emneordlister også kalt tesaurus, inneholder en samling av standardiserte fagtermer som anvendes for å beskrive innholdet i et dokument.

Kombinere søkeord / boolske operatører

- AND / OG : for å koble sammen søkeord (men avgrenser treff)
- OR / ELLER : for å finne synonymer & relaterte begrep (øker treff)
- NOT / IKKE : fjerner treff med søkeordet (avgrenser treff)
- Søketabell: [https://www.sokogskriv.no/soking/soketeknikker.html#brukav-s%C3%B8ketabell]

Justere treffmengden

Få treff? Forsøk en eller flere av disse forslagene:

- søk på mer generelle begrep/ord
- færre tema med AND mellom
- flere synonymer med OR mellom
- søk på både kontrollerte emneord og tekstord

Mange treff? Forsøk en eller flere av disse forslagene:

- søk på mer spesifikke begrep/ord
- legg til et ekstra tema med AND mellom
- færre synonymer med OR mellom
- avgrens til søk i tittel og abstract

"Avanserte søk" i Oria

Mitt bibliotek ▼ Søk i Oria	AVANSERT SØK
ØKEKRITERIER STREKKODESØK u søker i: Mitt bibliotek ▼	ENKELT SØ
Søkefiltre Alle felt ▼ inneholder ▼ Skriv inn et søkeord OG ▼ Alle felt ▼ inneholder ▼ Skriv inn et søkeord	Materialtype Alle typer Språk Alle språk Utgivelsesår / Opprettelsesdato Alle år
+ LEGG TIL EN NY LINJE	Р søк

Søkefiltre				Materialtype	
Emne ▼ inneholder	prosjektledels	e		Alle typer Språk	
			*	Norsk	
ELLER ▼ Emne ▼	inneholder d	aglig prosjektarbeid		Utgivelsesår / Opprettelsesda	0
ELLER ▼ Emne ▼	inneholder 🔻 p	rosjektstyring		Siste 10 år	
OG ▼ Alle felt ▼ i	nneholder 🔻 usi	kkerhetsstyring			
+ LEGG TIL EN NY LINJE	5 NULLSTILL				

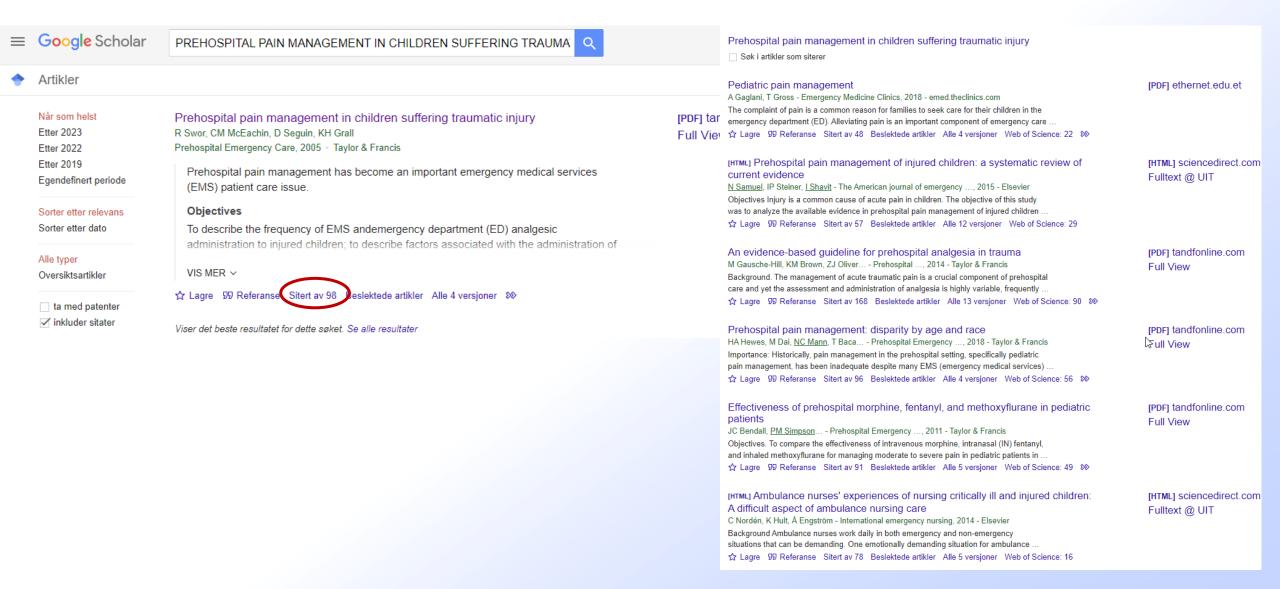
 Siteringssøk: enkelte databaser gir informasjon om antall ganger et akademisk verk har blitt sitert i andre verk, gjennomslagskraft på fagområdet

Let i referanselister

Eksempel på henvisningssøk i Google Scholar – nyere artikler som har «din» artikkel i referanselista

Vitenskapelige artikler (forskningsartikler)

 Forskningsverk som er kvalitetssikret gjennom fagfellevurdering, hvor uavhengige eksperter evaluerer artiklene før de godkjennes for publisering (engelsk: peer-reviewed).

Fagartikler

 Skrevet av fagfolk som ofte deler innsikter fra praksis. Verkene kan tilby verdifull og relevant fagkunnskap, men er altså ikke basert forskning

Systematiske søk og dokumentering

- Valg av søkeord
- Valg av databaser og søk
- Seleksjonskriterier
- Dokumentering
- Søketeknikker

Om referering

- Flere referansestiler; spør lærer/veileder hvilken dere bruker
- Ulike dokumenttyper krever ulik informasjon
- Registrer referansene du bruker underveis
- Litteraturen skal være relevant og styrke arbeidet ditt

Dette finner du via vår side: uit.no/ub

Eksempelsamling til APA7th

Finner du ikke eksempel på en

kildetype? Sjekk norsk APA-manual:

Norsk APA-referansestil (sikt.no)

Merk! Mulig å søke i dokumentet (Ctrl+F)

Henvisninger i teksten

Utforming av referanselisten

Bøker

- + Bok med én forfatter
- + Bok med to forfattere
- + Bok med tre til tjue forfattere
- + Bok med tjueen eller flere forfattere
- + Bok med redaktør(er)
- Kapittel i bok med redaktør(er)

I teksten

(Forfatter(e), årstall, ev. sidetall)

(Bjørnenak & Helgesen, 2009)

Bjørnenak og Helgesen (2009, s. 101) viser til ...

I referanselisten

Forfatter, A. & Forfatter, B. (Årstall). Kapittelets tittel: Undertittel. I A. Redaktør & B. Redaktør (Red.), *Bokens tittel: Undertittel* (utg., s. xx-xx). Forlag.

Bjørnenak, T. & Helgesen, Ø. (2009). Kunderelasjoner og økonomisk styring. I B. T. Kalsaas (Red.), *Ledelse av verdikjeder: Strategi, design og konkurranseevne* (s. 99–115). Tapir akademisk.

Merknader

Merk at bøker uten redaktør(er) ikke refereres til på kapittelnivå, men som hel bok.

Referanser til ulike dokumenttyper krever ulik informasjon

Nettside:

Helsedirektoratet. (2016, 24. oktober). Kostrådene og næringsstoffer: Nasjonale faglige råd. https://www.helsedirektoratet.no/faglige-rad/kostradene-og-naeringsstoffer

Melding til Stortinget (også Innstillinger og Proposisjoner):

Meld. St. 33 (2015–2016). *NAV i en ny tid - for arbeid og aktivitet*. Arbeids- og sosialdepartementet. https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-33-20152016/id2501017/

Tidsskriftsartikkel:

Højberg, A. S., Hansen, D., Svensson, J., Johannesen, J., Eising, S., & Birkebaek, N. H. (2007). First 10 years with the Danish Registry of Childhood Diabetes. *Ugeskr Laeger*, 169(22), 2106-2108.

Bok:

Rø, Ø., Hage, T. W. & Torsteinsson, V. W. (2020). Spiseforstyrrelser: forståelse og behandling: en håndbok. Fagbokforlaget.

Kapittel i redigert bok:

Hauksdottir, N. & Iversen, A. (2020). Profesjoner og roller i helse- og velferdstjenestene. I A. Iversen & N. Hauksdottir (Red.), *Tverrprofesjonell samhandling og teamarbeid : kjernekompetanse for fremtidens helse- og velferdstjenester. Gyldendal.*

Se gjerne vår APA 7 eksempelsamling for mer informasjon

Hvordan referere til eget arbeid?

Eksempel i APA 7th hentet fra <u>Søk og skriv</u>:

Henvisning i tekst

... (Eget arbeid, 2022, s. 7).

Kilden i referanselisten

Eget arbeid (Årstall). *Tittel på oppgaven* [Upublisert semesteroppgave - velg det som passer]. Navn på utdanningsinstitusjon.

Dersom du ønsker å benytte innhold fra en tidligere innlevering, må du referere til ditt eget arbeid

Litteratursøk; norske og engelske termer

- Nettsiden for bokmålsordboka og nynorskordboka [ordbokene.no]
- Universitets- og høgskolerådet termbase [termportalen.no]
- Store norske leksikon [snl.no]
- Finne synonymer eller relaterte termer [synonymordboka.no]
- Statistisk sentralbyrå; utarbeidelse og formidling av statistikk til det norske samfunnet [ssb.no]

Nyttige hjelperessurser

- Korte videoer om søketeknikker, laget av kollega Torstein Låg:
 [https://www.youtube.com/results?search_query=torstein+l%C3%A5g]
- EndNote-kurs på nett, laget av Universitetsbiblioteket, UiT: [https://open.uit.no]
- Veiledninger til noen databaser (på norsk): [https://norskbibliotekforening.no/sokeveiledning/]
- Om henvisninger og referanselister: [Oppgaveskriving | UiT] og [Veiledning til referansestiler | UiT]
- Gratis tilbud om skriveveiledning til alle studenter på alle studiesteder ved UiT [Skrivesenteret UiT]

Evalueringsskjema

- Lenke til skjema: skjema.uio.no/ubevalno
- Underviser: Samuel Arulanandam
- Emnekode og tittel på kurs: SOK-2209 (Akademisk dannelse og litteratursøk som metode)